

Bemærkninger til lovforslaget

I. Almindelige bemærkninger

1. Lovforslaget fremsættes for at gøre det muligt, at regeringen på Danmarks vegne kan ratificere Traktaten om Den Europæiske Union. Lovforslaget indebærer, at Folketinget giver samtykke hertil, jfr. Grundlovens §§ 19 og 20.

Traktatforhandlingerne blev indledt i december 1990 og blev afsluttet på Det europæiske Råds møde i Maastricht den 9.-11. december 1991.

Regeringen fremlagde i oktober 1990 et memorandum, som udgjorde Danmarks bidrag til forberedelserne af de to regeringskonferencer om Den politiske Union og Den økonomiske og monetære Union. Regeringen fremlagde i marts 1991 Danmarks forslag til traktattekster for de emner, som blev behandlet under regeringskonferencen om Den politiske Union.

Folketingets Markedsudvalg har løbende været inddraget i traktatforhandlingerne, som er blevet drøftet i udvalget både under formelle og uformelle møder med regeringen og dens forhandlere. Folketinget har afholdt fire forespørgselsdebatter om den danske Europa-politik med vedtagelse af dagsordener af 25. oktober 1990, 29. maj 1991, 29. oktober 1991 og 5. december 1991.

Traktaten om Den Europæiske Union blev for Danmarks vedkommende undertegnet af udenrigsministeren og økonomiministeren i Maastricht den 7. februar 1992.

2. Traktaten om Den Europæiske Union bygger på en såkaldt »søjle«-konstruktion, hvorved en del af traktaten (søjle 1) ændrer og udbygger de eksisterende fællesskabstraktater, mens bestemmelserne vedrørende den fælles udenrigs- og sikkerhedspolitik (søjle 2) og bestemmelserne vedrørende samarbejdet om retlige og indre anliggender (søjle 3) ikke inkorporeres i fællesskabstraktaterne, men supplerer disse. Heri ligger, at samarbejdet i søjle 2 og søjle 3 har en selvstændig karakter. Samarbejdet i søjle 2 og søjle 3 foregår ved, at man benytter sig af de kendte EF-institutioner: Rådet, Kommissionen og Europa-Parlamentet. Samarbejdet i søjle 2 og søjle 3 er un-

dergivet mellemstatslige beslutningsprocedurer.

Samarbejdet i de tre søjler knyttes sammen af en række fælles indledende bestemmelser og af en række fælles afsluttende bestemmelser. De indledende bestemmelser indeholder Den Europæiske Unions målsætninger og de fælles principper, som gælder for hele Den Europæiske Union. De afsluttende bestemmelser indeholder bestemmelser om Unionens videre udvikling og om nye medlemmer af Den Europæiske Union.

Subsidiaritetsprincippet (nærhedsprincippet) er nævnt i de indledende bestemmelser og gælder for alt samarbejde i Den Europæiske Union. Princippet defineres i art. 3 B i søjle 1 på følgende måde: »På de områder, som ikke hører ind under dets enekompetence, handler Fællesskabet, i overensstemmelse med subsidiaritetsprincippet, kun hvis og i det omfang målene for den påtænkte handling ikke i tilstrækkelig grad kan opfyldes af Medlemsstaterne og derfor, på grund af den påtænkte handlingens omfang eller virkninger, bedre kan gennemføres på fællesskabsplan.«

Traktaten om Den Europæiske Union indeholder i søjle 1 en ny del, hvorved der indføres et »unionsborgerskab«. Det indebærer de rettigheder, der er indeholdt i Traktaten, herunder retten til at færdes og opholde sig frit på medlemsstaternes område, valgret og valgbarhed ved kommunale valg og ved valg til Europa-Parlamentet og retten til diplomatisk og konsular beskyttelse i tredjelande fra andre medlemslandes repræsentationer, når unionsborgerens egen medlemsstat ikke er repræsenteret. Disse rettigheder kan kun udøves i overensstemmelse med de nærmere bestemmelser, som Rådet har vedtaget eller vedtager. Unionsborgere har også ret til at indgive andragender til Europa-Parlamentet og til at henvende sig til Unionens nye ombudsmand.

Traktaten om Den Europæiske Union indeholder i søjle 1 bestemmelserne om oprettelsen af den økonomiske og monetære union. Dette samarbejde har til formål gennem samordning af medlemsstaternes økonomiske politikker og gennem en fælles penge- og valutakurspolitik at virkeliggøre de generelle